

Sygn. akt I C 1814/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Marta Pietrukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2016 r. K. na rozprawie

sprawy z powództwa S. T.

przeciwko R. B.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego R. B. na rzecz powoda S. T. kwotę 4.200,00 zł (cztery tysiące dwieście i 00/100 złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29.06.2015 r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie w zakresie cofniętego o kwotę 1.300,00 zł żądania pozwu,

III. zasądza od pozwanego R. B. na rzecz powodowa S. T. kwotę 1.115,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. nakazuje zwrócić powodowi S. T. od Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze) kwotę 25,00 zł tytułem nadpłaconej opłaty sądowej,

V. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sygn. akt **I C 1814/15**

UZASADNIENIE

Powód S. T., w pozwie złożonym osobiście w dniu ... 2015 r., domagał się zasądzenia od pozwanego R. B. kwoty 5.500,00 zł bez ustawowych odsetek za opóźnienie. W ostatecznie jednak sformułowanym - poprzez swojego profesjonalnego pełnomocnika - żądaniu, wniósł o zasądzenie kwoty 4.200,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia złożenia pozwu, ograniczając w ten sposób powództwo o 1.300,00 zł należności głównej, względem pierwotnego żądania. Wniósł też o zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 1.217,00 zł. Uzasadniając żądanie wywiódł, że zobowiązanie pozwanego względem niego wynika z zawartej w listopadzie 2012 roku umowy pożyczki 20.000,00 zł i 10.000,00 €, które miały być zwrócone powodowi w 2013 roku wraz z prowizją wynoszącą 10.000,00 zł. W wykonaniu przedmiotowej umowy pozwany zapłacił powodowi: w styczniu 2013 roku 10.000,00 zł, w dniu 6.08.2013 r. - 14.900,00 zł, w dniu 19.08.2013 r. - 15.100,00 zł, w dniu 28.08.2013 r. - 15.000,00 zł i w dniu 26.02.2015 r. - 2.000,00 zł. W rezultacie powód wskazał, że pozwany - w wykonaniu umowy pożyczki - zapłacił mu ostatecznie łącznie 57.000,00 zł. Dochodzoną pozwem kwotę stanowiła różnica pomiędzy łączną kwotą pożyczki - bez wynagrodzenia - wynoszącą 62.500,00 zł i przy uwzględnieniu średniego kursu euro do złotego na 4,25, a sumą pieniędzy zwróconą przez pozwanego w kwocie 57.000,00 zł.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze, nakazem zapłaty z dnia 24.09.2015 r., sygn. akt I Nc 1323/15 nakazał pozwanemu R. B. zapłatę na rzecz powoda S. T. w terminie 14 dni kwoty 5.500,00 zł i koszty postępowania.

Pozwany od wskazanego wyżej nakazu zapłaty złożył w ustawowym terminie

sprzeciw. Przyznając w sprzeciwie okoliczności związane z zawarciem umowy pożyczki, domagał się oddalenia powództwa wywodząc, iż wywiązał się z zawartej umowy. Podniósł, że wykonując umowę pożyczki zapłacił powodowi łącznie kwotę 57.000,00 zł, jednak podniósł, że w rozliczeniu przedmiotowej umowy zrezygnował ze zwrotu przez powoda wypożyczonego mu sprzętu narciarskiego o wartości 9.000,00 zł. Na rozprawie w dniu 29.01.2016 r. pozwany zgłosił zarzut potrącenia powyższej kwoty z należnością dochodzoną pozwem, a na kolejnej rozprawie w dniu 20.04.2016 r. uznał żądanie pozwu w wysokości ograniczonej do kwoty 4.200,00 zł i wstrzymał się od zajęcia stanowiska względem dokonanego przez powoda cofnięcia pozwu w zakresie kwoty 1.300,00 zł.

Ustalono następujący stan faktyczny:

W dniu 6.11.2012 r. S. T. zawarł z R. B. ustną umowę pożyczki kwoty 10.000,00 euro z terminem spłaty całości do końca stycznia 2013 roku. Pożyczka miała być zwrócona w walucie, w której została udzielona, czyli w euro, albo w złotych polskich, liczonych po średnim kursie złotego do euro w dacie zawarcia umowy wynoszącym 4,12.

(dowód: zeznania powoda S. T. z dnia 20.04.2016 r. na k. 39v.-40 akt, częściowo zeznania pozwanego R. B. z dnia 20.04.2016 r. na k. 40v.-41 akt, nagrania dwóch rozmów telefonicznych na k. 25 akt z płyty CD na k. 4 akt, wydruki sms-ów na k. 30 – 34 akt i znany Sądowi urzędowo fakt średniego kursu jednego euro wg NBP na dzień 6.11.2012 r. wynoszący 4,12 zł)

W dniu 20.11.2012 r. S. T. zawarł z R. B. ustną umowę pożyczki kwoty 20.000,00 złotych z terminem spłaty całości do końca stycznia 2013 roku. Ponadto, strony uzgodniły, że pozwany zapłaci powodowi wynagrodzenie za udzielenie mu pożyczek w kwocie 10.000,00 zł.

(dowód: zeznania powoda S. T. z dnia 20.04.2016 r. na k. 39v.-40 akt, częściowo zeznania pozwanego R. B. z dnia 20.04.2016 r. na k. 40v.-41 akt, nagrania dwóch rozmów telefonicznych na k. 25 akt z płyty CD na k. 4 akt i wydruki sms-ów na k. 30 – 34 akt)

Pozwany wywiązując się z zawartych umów pożyczek, spłacił powodowi łącznie 56.900,00 zł, przy czym raty spłat były następujące: styczeń 2013 r. - 10.000,00 zł, 6.08.2013 r. - 14.900,00 zł, 19.08.2013 r. - 15.100,00 zł, 28.08.2013 r. - 15.000,00 zł, 26.02.2015 r. - 2.000,00 zł.

(dowód: zeznania powoda S. T. z dnia 20.04.2016 r. na k. 39v.-40 akt, częściowo zeznania pozwanego R. B. z dnia 20.04.2016 r. na k. 40v.-41 akt, nagrania dwóch rozmów telefonicznych na k. 25 akt z płyty CD na k. 4 akt i wydruki sms-ów na k. 30 – 34 akt)

W styczniu 2014 roku pozwany przekazał powodowi swój sprzęt narciarski dla czterech osób, a powód nie oddał pozwanemu tego sprzętu do chwili obecnej. Według pozwanego, sprzęt ten - mający wartość 9.000,00 zł - powód pożyczył tylko na ferie zimowe w 2013 roku, natomiast zdaniem powoda - pozwany dokonał na jego rzecz darowizny rzeczzonego sprzętu narciarskiego, reprezentującego co najwyżej wartość kilkuset złotych.

(dowód: zeznania powoda S. T. z dnia 20.04.2016 r. na k. 39v.-40akt i zeznania pozwanego R. B. z dnia 20.04.2016 r. na k. 40v.-41 akt)

W latach 2014 i 2015 powód wielokrotnie - telefonicznie i poprzez sms-y - wzywał pozwanego w 2015 roku do zwrotu reszty pożyczonych pieniędzy, jednak bezskutecznie.

(dowód: zeznania powoda S. T. z dnia 20.04.2016 r. na k. 39v.-40 akt, częściowo zeznania pozwanego R. B. z dnia 20.04.2016 r. na k. 40v.-41 akt, nagrania dwóch rozmów telefonicznych na k. 25 akt z płyty CD na k. 4 akt i wydruki sms-ów na k. 30 – 34 akt)

Sąd zważył:

Powództwo należało uznać za usprawiedliwione zarówno co do zasady, jak i co do wysokości dochodzonego roszczenia - po jego ograniczeniu.

Wstępnie zauważyć wypada, że przedmiotowa sprawa rozpoznawana była w trybie postępowania uproszczonego (art. 505¹ i nast. k.p.c.), co implikowało - przewidziane m.in. treścią art. 505⁴ § 1 i 2 k.p.c. – ograniczenia podmiotowych i przedmiotowych przekształceń tego postępowania (dotyczące m.in. możliwości skorzystania z zarzutu potrącenia lub powództwa wzajemnego).

Roszczenie powoda miało źródło w reżimie odpowiedzialności kontraktowej, a ściślej - w unormowanej przepisami Kodeksu cywilnego - umowie pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Ustawa nie uzależnia ważności umowy pożyczki od zachowania formy szczególnej. Jedynie dla umowy pożyczki, której wartość przenosi 500 zł, zastrzega formę pisemną dla celów dowodowych (ad probationem - art. 74 k.c.).

Pierwzoplanowe znaczenie w sprawie miał fakt uznania przez pozwanego roszczenia dochodzonego pozvem. Uznaniem roszczenia jest każdy przypadek wyraźnego oświadczenia woli lub też innego jednoznacznego zachowania się dłużnika wobec wierzyciela, z którego wynika, że dłużnik uważa roszczenie za istniejące (tak np. wyrok SN z dnia 7 marca 2003 r., I CKN 11/01 - Lex nr 83834, a także: J. N., Problematyka przerwy biegu przedawnienia na skutek uznania niewłaściwego przez dłużnika będącego osobą prawną, Mon. Praw. (...) /s.892-897). Uznanie pozwanego R. B. było tzw. uznaniem niewłaściwym, albowiem jego oświadczenie nie było częścią umowy stron, lecz tylko przyznaniem pozwanego (dłużnika) wobec powoda (wierzyciela) istnienia długu (zob. np. wyrok SN z dnia 23 marca 2004 r., V CK 346/03 - Lex nr 183783). W świetle dyspozycji art. 213 § 2 k.p.c. sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współzycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Nie stwierdzono jednakże w niniejszej sprawie istnienia negatywnych przesłanek z cytowanego przepisu i w konsekwencji zachodziło tutaj związanie Sądu powyższym uznaniem.

Gdy chodzi o zgłoszony przez pozwanego zarzut potrącenia, wskazać należy zwłaszcza, że zgodnie z art. 489 § 1 k.c., może on zaistnieć, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami. Wówczas każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 489 § 2 k.c.). Po myśli art. 499 k.c., potrącenia dokonywa się przez oświadczenie złożone drugiej stronie ze skutkiem ex tunc od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Dla skuteczności potrącenia jest w zasadzie obojętne, kiedy oświadczenie o potrąceniu zostało złożone, o ile zostanie złożone w czasie istnienia tzw. stanu potrącalności. W szczególności ważne jest, czy zgłoszona do potrącenia wierzytelność jest wymagalna i czy w odniesieniu do niej toczy się inne postępowanie sądowe (wyrok SN z dnia 23 stycznia 2004 r., III CK 251/02 - Lex nr 197447; wyrok SN z dnia 4 lutego 2004 r., I CK 181/03 - Lex nr 163977; wyrok SN z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CK 540/04 - Lex nr 345529; wyrok SA w Katowicach z dnia 29 listopada 2006 r., I ACa 1678/06 - Lex nr 307225; T. Szanciło, Glosa do wyroku SN z dnia 7 maja 2004 r., I CK 666/03, PiP 2006/1/s. 114 i n.). Pozwany w toku postępowania zgłosił do potrącenia kwotę 9.000,00 zł. Uzasadniając je naprowadził, że powód trzy lata temu pożyczył od niego sprzęt narciarski o wskazanej wartości i dotychczas nie zwrócił mu tego sprzętu. Powód stanowczo zakwestionował twierdzenia pozwanego co do wypożyczeniu mu przedmiotowego sprzętu przez pozwanego i jego wartości. Wywodził, że – według jego ustaleń - cały sprzęt miał wartość najwyżej kilkuset złotych i został mu „ w prezencie ” подарowany przez pozwanego, poza ich rozliczeniem dotyczącym umowy pożyczki. W zaistniałej więc sytuacji, pozwany powinien był udowodnić – dla potrzeb zgłoszonego zarzutu potrącenia - nie tylko sam fakt wypożyczenia powodowi nart, ale też (a raczej przede wszystkim) wartość tych nart oraz okoliczności usprawiedliwiające roszczenie o zapłatę ich równowartości i wymagalność tego roszczenia. Pojawiała się tutaj potrzeba – odnośnie ustalenia wartości sprzętu narciarskiego - sięgnięcia do wiadomości specjalnych (art. 278 k.p.c.). Podstaw

obowiązku dowodowego pozwanego opisanego wyżej należało szukać w treści art. 6 k.c., zgodnie z którym ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Pozwany poprzestał jednak tylko na własnych twierdzeniach i wbrew nakazowi z art. 232 k.p.c. nie poparł ich żadnymi dalszymi dowodami. Należy i tak podkreślić jednak niekonsekwencję zachodzącą pomiędzy twierdzeniami pozwanego o wypożyczeniu nart, a jego roszczeniem sformułowanym względem powoda o zapłatę ich równowartości mającej wynosić 9 tys. zł. Chodzi o to, że gdyby hipotetycznie przyjąć za prawdziwy fakt wypożyczenia nart powodowi (jak to twierdzi pozwany), to pozwanemu przysługiwałoby wówczas co najwyżej prawo żądania zwrotu wypożyczonych nart (a nie ich równowartości zgłoszonej przez pozwanego) z ewentualnym odszkodowaniem za zwłokę w zwrocie sprzętu. Okoliczność ta sui generis czyni niemożliwym uwzględnienie zgłoszonego zarzutu potrącenia. Dodać jedynie można, że nieskuteczność podniesionego zarzutu potrącenia w niniejszej sprawie, nie stoi na przeszkodzie temu, by pozwany mógł skorzystać z innego rozwiązania. Przysługuje mu prawo dochodzenia w osobnym procesie wierzytelności, którą zgłaszając zarzut potrącenia, usiłował wyegzekwować. W omawianym stanie rzeczy nie istnieje bowiem powaga rzeczy osądzonej.

Rekapitulując, po cofnięciu pozwu o 1.300,00 zł, powód dochodził – pomniejszanej jeszcze o 100,00 zł - różnicy pomiędzy należnym mu zwrotem pożyczki w kwocie 61.200,00 zł - przy uwzględnieniu umówionego przez strony średniego kursu euro na 4,12 zł – a spłaconą mu częściowo przez pozwanego pożyczką do wysokości łącznie 56.900,00 zł. Żądanie w takim zakresie oparte było na materiale dowodowym zebranym w sprawie (zeznania stron, nagrane rozmowy telefoniczne i wydruki sms-ów) i należało je uznać za uzasadnione, zwłaszcza w sytuacji związania Sądu uznaniem powództwa (art. 213 § 2 k.p.c.). Podnieść też trzeba, że Sąd był związany granicami żądania określonymi przez powoda i nie mógł wyjść poza ich granice (art. 321 § 1 k.p.c.).

Zeznania powoda uznano za wiarygodne, ponieważ były jasne, logiczne, spójne, konsekwentne i znajdowały oparcie w pozostałym materiale dowodowym zebranym w sprawie (nagraniach rozmów telefonicznych i wydrukach sms-ów). Poza tym, w zakresie udzielonej pożyczki i okoliczności jej spłaty, zeznania powoda przyznane zostały nawet przez pozwanego. Twierdzeń natomiast dotyczących faktu darowizny sprzętu narciarskiego powód nie musiał wykazywać, ponieważ to pozwany podniósł, że sprzęt ten został wypożyczony powodowi i z faktu tego wyprowadzał korzystne dla siebie konsekwencje prawne (zarzut potrącenia).

Z podobnych względów jak wyżej, również zeznania pozwanego zasługiwały na wiarę, za wyjątkiem jednak ich części dotyczącej umówionego terminu spłaty pożyczki i okoliczności towarzyszących przekazaniu powodowi przez pozwanego w styczniu 2013 roku sprzętu narciarskiego. W tej mierze, przy zdecydowanej ich kontestacji przez powoda, pozwany powinien był udowodnić swoje twierdzenia o wypożyczeniu tego sprzętu powodowi, czego nie uczynił i ostatecznie jego wywody w tym zakresie nie zostały poparte żadnymi innymi dowodami. Należy zaś pamiętać, że zgłaszany zarzut potrącenia trzeba nie tylko wystarczająco sprecyzować (podobnie jak żądanie pozwu), ale i udowodnić zgodnie z ogólnymi regułami dowodowymi, w tym zwłaszcza zgłoszoną do potrącenia kwotę i jej wymagalność (art. 6 k.c.).

O odsetkach ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego orzeczono, zgodnie z żądaniem powoda, na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c.

Mając na uwadze ustalone w sprawie okoliczności faktyczne oraz przywołane

wyżej motywy – po myśli art. 720 § 1 k.c. – orzeczono jak w punkcie I wyroku.

Na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. postępowanie umorzono w zakresie cofniętego o kwotę 1.300,00 zł żądania pozwu (punkt II wyroku). Przyczyną ograniczenia przez powoda żądania pozwu była jego ponowna ocena bieżącej sytuacji procesowej w kontekście niezmiennego od chwili złożenia pozwu stanu faktycznego. Niezłożenie przez pozwanego oświadczenia w przedmiocie cofnięcia pozwu należało uznać za wyrażenie przez niego zgody na zmiarkowanie powództwa (art. 203 § 3 in fine k.p.c.). W rezultacie więc, zdaniem Sądu, powód skutecznie cofnął pozew w powyższym

zakresie, w sytuacji, gdy pozwany nie ustosunkował się do tej czynności procesowej powoda, mając możliwość tego uczynienia (art. 203 § 1 i 4 k.p.c.).

O kosztach procesu zawartych w punkcie III wyroku rozstrzygnięto na podstawie art. 100 k.p.c. (stosunkowe rozdzielenie kosztów). Pozwany nie wykazał żadnych kosztów postępowania, powód zaś poniósł te koszty w łącznej wysokości 1467,00 zł (250,00 zł opłata sądowa + 1.217,00 zł zastępstwo procesowe). Jednak – wobec cofnięcia pozwu o kwotę 1.300,00 zł – należało, na potrzeby rozliczenia kosztów procesu przyjąć, że powód przegrał 24 % dochodzonego początkowo żądania. Ostatecznie więc, należało mu się z tego tytułu 1.115,00 zł stanowiące 76 % z 1.467,00 zł i tyleż zasądzono od pozwanego na rzecz powoda.

O zwrocie nadpłaconej opłaty sądowej w wysokości 25,00 zł orzeczono w oparciu o treść art. 80 ust. 1 i 2 u.k.s.c. (punkt IV wyroku).

Wyrokowi w punkcie V nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym sąd z urzędu nadaje taki rygor wyrokowi, gdy zasądza roszczenie uznane przez pozwanego (punkt V wyroku).